

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра прикладної економіки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічне забезпечення інженерних рішень

спеціальність: *133 Галузеве машинобудування*

факультет: *механіко-машинобудівний факультет*

2016-2017 н. р.

Робоча програма дисципліни *Економічне забезпечення інженерних рішень* для студентів спеціальності *133 Галузеве машинобудування* – 2016. – 9 с.

Розробники:

Шаповал Вадим Анатольович, канд. економ наук, доцент кафедри прикладної економіки Державного ВНЗ «НГУ»;

Горпинич Олександр Володимирович, доцент кафедри прикладної економіки Державного ВНЗ «НГУ»

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри прикладної економіки

Протокол від «30» серпня 2016 року №1

Завідувач кафедри прикладної економіки

«30» серпня 2016 року _____ проф. Вагонова О.Г.

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за спеціальністю *133 Галузеве машинобудування*

Протокол від «____» _____ 2016 року № ____

«____» _____ 2016 року Голова _____ (_____)

© _____, 2016 рік

© _____, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів (ECTS) – 3	Галузь знань <i>13 Механічна інженерія</i>	вбіркова
	Спеціальність <i>133 Галузеве машинобудування</i>	
Модулів – 1	Спеціалізація -	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		5-й
Загальна кількість годин – 90 год.		Семестр: 10й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 год. самостійної роботи студента – 7 год.	освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст, магістр	Лекції: 11 год.
		Лабораторні: –
		Практичні –
		Самостійна робота: 79 год.
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 11 год. / 79 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування цілісної системи знань стосовно економіки виробництва в системі процесів, що забезпечують ефективну господарську діяльність гірничого підприємства та підприємств машинобудування.

Предмет: методичні засади економічного забезпечення інженерних рішень в сфері гірничого виробництва та машинобудування.

Основні завдання дисципліни: вивчення економічних методів управління економічними виробничими процесами на підприємстві; набуття навичок техніко-економічного обґрунтування проектів виробничого розвитку гірничого підприємства та підприємств машинобудування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- принципи економічного аналізу та оцінки діяльності гірничого підприємства та підприємств машинобудування;
- передумови інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства;
- складові інвестиційного ринку та його інфраструктури,
- форми інвестування підприємства, пов'язані з реалізацією інженерних рішень у виробничій сфері;
- характеристики суб'єктів інвестиційної діяльності;
- особливості проектного підходу до інвестування;
- джерела та особливості фінансового забезпечення інвестування;
- методику розробки бізнес-плану інвестиційного проекту;
- вимоги до підготовчої стадії розробки бізнес-плану;
- структуру та порядок оформлення бізнес-плану
- методи економічної оцінки ефективності інженерних рішень в сфері виробничої діяльності підприємств.

вміти:

- визначати перелік видів робіт на виробничій ділянці та розраховувати їх обсяг, трудомісткість;
- визначати структуру собівартості продукції;
- формувати напрями підвищення конкурентоспроможності продукції підприємств машинобудування;
- аналізувати стан інвестиційного ринку відносно галузевого машинобудування;
- обґрунтовувати форми фінансових інвестицій;
- визначати життєвий цикл проекту виготовлення продукції машинобудування;
- розраховувати показники оцінки інвестиційного проекту;
- реалізовувати методологію розробки бізнес-плану;
- розраховувати собівартість продукції: на підставі визначення вартості прямих матеріальних витрат, амортизаційних відрахувань, витрат на оплату праці.
- визначати прибуток підприємства та показники рентабельності діяльності машинобудівного підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

Аналіз техніко-економічних показників гірничого підприємства та підприємства машинобудування. Аналіз структури і динаміки собівартості

продукції. Вплив перерозподілу умовно-постійних витрат на собівартість продукції. Аналіз структури витрат та доходів підприємства.

Передумови інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. Види діяльності підприємства. Система цілей підприємства. Конкурентоспроможність продукції та підприємства. Стратегічна гнучкість підприємства.

Інвестиційний ринок та його інфраструктура. Поняття інвестиційного ринку. Сегментація інвестиційного ринку: ринок реальних активів, ринок фінансових ресурсів. Інвестиційний клімат.

Форми інвестування. Фінансові інвестиції: особливості та форми фінансових інвестицій. Інвестиції у виробничі фонди (капіталовкладення): функції, форми, структура. Іноземні інвестиції. Інтелектуальні інвестиції: об'єкти, форми. Інноваційна форма інвестицій: інновації; інноваційний процес, інноваційний цикл.

Суб'єкти інвестиційної діяльності. Держава як суб'єкт інвестування: методи державного стимулювання інвестиційної діяльності. Індивідуальні та інституційні інвестори. Функціональні учасники інвестиційного процесу: фірма-девелопер, інжиніринго-консалтингова фірма, аудиторські фірми.

Проектне інвестування. Мотивація інвестиційної діяльності. Поняття та класифікація інвестиційного проекту. Життєвий цикл проекту. Показники оцінки інвестиційного проекту. Типи проектного фінансування. Теорія інвестиційного портфеля.

Фінансове забезпечення інвестування. Фінансові ресурси інвестування. Способи залучення капіталу. Структуризація капіталу.

Методика розробки бізнес-плану проекту. Сутнісна характеристика та класифікація бізнес-планів. Цілі розробки бізнес-плану. Формування інформаційного поля бізнес-плану. Загальна методологія розробки бізнес-плану.

Підготовча стадія розробки бізнес-плану. Логіка процесу планування на підготовчій стадії. Оцінка сприятливих зовнішніх можливостей та загроз для бізнесу. Виявлення сильних і слабких сторін фірми. Формулювання цілей діяльності фірми. Аналіз стратегічних альтернатив, вибір стратегії та розробка оперативних завдань.

Структура та оформлення бізнес-плану. Структура бізнес-плану. Зміст розділів бізнес-плану. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану.

Економічна оцінка інженерних рішень. Економічний ефект від впровадження інженерних заходів. Соціальна ефективність. Розрахунок собівартості продукції: розрахунок вартості прямих матеріальних витрат, амортизаційних відрахувань, витрат на оплату праці. Визначення прибутку підприємства та показників рентабельності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Лекційний модуль												
Змістовий модуль 1. Аналіз техніко-економічних показників гірничого підприємства та підприємства машинобудування		1				7						
Змістовий модуль 2. Передумови інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства		1				6						
Змістовий модуль 3. Інвестиційний ринок та його інфраструктура		1				6						
Змістовий модуль 4. Форми інвестування		1				6						
Змістовий модуль 5. Суб'єкти інвестиційної діяльності		1				6						
Змістовий модуль 6. Проектне інвестування		1				6						
Змістовий модуль 7. Фінансове забезпечення інвестування		1				8						
Змістовий модуль 8. Методика розробки бізнес-плану проекту		1				12						
Змістовий модуль 9. Підготовка стадія розробки бізнес-плану		1				9						
Змістовий модуль 10. Структура та оформлення бізнес-плану		1				8						
Змістовий модуль 11. Економічна оцінка інженерних рішень		1				12						
Разом за лекційним модулем	90	11				79						

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Аналіз техніко-економічних показників гірничого підприємства та підприємства машинобудування	7
2	Тема 2. Передумови інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства	6
3	Тема 3. Інвестиційний ринок та його інфраструктура	6

4	Тема 4. Форми інвестування	6
5	Тема 5. Суб'єкти інвестиційної діяльності	6
6	Тема 6. Проектне інвестування	6
7	Тема 7. Фінансове забезпечення інвестування	8
8	Тема 8. Методика розробки бізнес-плану проекту	12
9	Тема 9. Підготовча стадія розробки бізнес-плану	9
10	Тема 10. Структура та оформлення бізнес-плану	8
11	Тема 11. Економічна оцінка інженерних рішень	12
Разом		79

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовується чотири групи методів навчання.

I група методів: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

II група методів: методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

III група методів: методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

IV група методів: бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

(Метод навчання: інформаційно-ілюстративний, практичний та індуктивний.

Передбачено консультації студентів викладачами згідно розкладу.

8. Методи контролю

Метод оцінювання знань: поточний контроль (письмова робота, усне опитування) або підсумкових контроль (письмова екзаменаційна робота, усне опитування).

Для діагностики знань використовується модульно-рейтингова система за 100-бальною шкалою оцінювання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль на практичних заняттях – 30 балів.

Поточний (або підсумковий) контроль за лекційним матеріалом – 70 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення нормативної дисципліни *Економіка гірничого виробництва* включає: робочу програму навчальної дисципліни, план практичних занять, екзаменаційні білети.

11. Рекомендована література

Базова

1. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / [за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с.
2. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник. — Вид. 2-ге, доп. / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболев, Г. О. Швиданенко, О. Г. Дерев'яно. — К.: КНЕУ, 2002. — 379 с.
3. Бондаренко В.И., Ильяшов М.А., Руденко Н.К., Салли С.В. Организация и планирование очистных и подготовительных работ. Уч. Пособие для вузов. – Днепропетровск: НГУ, 2009. -327 с.
4. Мертенс Л.В. Инвестиции: курс лекций по современной финансовой теории. – К.: Киевское инвестиционное агентство, 1997. – 416 с.
5. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Академія, 2002. – 280 с.
6. П.М. Должиков, Н.М. Величко, А.П. Должикова. Основи економіки і управління гірничим підприємством: Навчальний посібник. - Донецьк: «Норд-прес». - 200 с., 2009
7. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2004. — 699 с.

Допоміжна

8. Солодовник, Л.М. Економіка виробничого підприємства: навчальний посібник [Текст] / Л.М. Солодовник, П.І. Пономаренко. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2004. – 285 с.

9. Інвестування: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А. А. Пересада, О. О. Смірнова, С. В. Онікієнко, О. О. Ляхова. — К.: КНЕУ, 2001. — 251 с.

10. Темченко О.А. Оцінка діяльності гірничорудних підприємств при формуванні їх конкурентних позицій з урахуванням ризиків / Економічний часопис-XXI (2015), 3-4(1), 80-83. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://soskin.info/userfiles/file/2015/3-4_1_2015/Temchenko.pdf.

11. Москвін С. Інвестиційний ринок України та проблеми його державного регулювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/gkr/119.htm

12. Індекс інвестиційної привабливості України у 4-му кварталі 2015 року (28.12.2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/uk/information-support/eba-news/important/item/33277-2015-12-28-1013/33277-2015-12-28-1013>

13. Нужен ли Китаю украинский уголь (01.04.2014) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://delo.ua/business/nuzhen-li-kitaju-ukrainskij-ugol-227449/#print>

14. Українська вугільна галузь в очікуванні підйому: Вкласти гроші готові турецькі та китайські інвестори (19.05.2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://patrioty.org.ua/economic/ukrainska-vuhilna-haluz-v-ochikuvanni-pidiomu-vkladaty-hroshi-hotovi-turetski-ta-kytaiski-investory-119465.html>

15. Бурбела Н. Стартапы. Спасут ли они украинскую экономику / Н. Бурбела [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.net/transport/1290430-startapyi-spasut-li-oni-ukrainskuuyu-ekonomiku.html>

16. Розподіл шахт по групах за ступенем інвестиційної привабливості. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mvp.gov.ua/?news=87605>

12. Інформаційні ресурси

1. Інформаційні та звітні дані акціонерних товариств, представлені на сайті Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України www.smida.gov.ua.

2. Звітні дані стосовно діяльності підприємств, висвітлені на офіційних сайтах холдингів ТОВ «Метінвест холдинг" (<http://www.metinvestholding.com/ua>) та ТОВ «ДТЕК» (<http://www.dtek.com/uk/home>).

3. Ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського (www.nbuv.gov.ua).